

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 105/2019
06.02.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Гордане Комненић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ..., чији је пуномоћник Немања Лукић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2362/18 од 22.08.2018. године, у седници одржаној 06.02.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Гж1 2362/18 од 22.08.2018. године у ставу првом изреке и пресуда Првог основног суда у Београду П1 2938/15 од 07.03.2018. године у делу става трећег изреке којим је утврђено да је тужилац у радном односу на неодређено време код тужене од 08.02.2010. године, у ставу четвртном и петом изреке, па се **ОДБАЦУЈЕ ТУЖБА**, као неблагоприятна, у делу којим је тужилац тражио да се утврди да је у радном односу на неодређено време код тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова РС, почев од 08.02.2010. године, а **ОДБИЈА СЕ**, као неоснован, тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужена обавезе да му на име неисплаћених зарада за период од јуна 2013. године до фебруара 2017. године плати укупно 1.704.098,72 динара са припадајућом каматом и доприносима.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженој накнади трошкове ревизијског поступка од 18.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема овог решења.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2938/15 од 07.03.2018. године, ставом првим изреке одбијен је приговор о стварној ненадлежности Првог основног суда у Београду за поступање у овом поступку. Ставом другим изреке дозвољено је преиначење тужбе учињено поднеском од 04.10.2017. године. Ставом трећим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је утврђено да је тужилац у радном односу на неодређено време код тужене почев од 08.02.2010. године, те да му по том основу припадају сва права и обавезе из радног односа. Ставом четвртим и петим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је обавезана тужена да тужиоцу на име неисплаћених зарада у периоду од јуна 2013. године до фебруара 2017. године исплати укупно 1.704.098,72 динара у месечним износима и са законском затезном каматом ближе одређеним овим ставом

изреке, као и да на наведене износе уплати доприносе за обавезно социјално осигурање и то: доприносе пензијског и инвалидског осигурања Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, доприносе здравственог осигурања Републичком фонду за здравствено осигурање и доприносе осигурања за случај незапослености Националној служби за запошљавање. Ставом шестим изреке обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 296.120,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2362/18 од 22.08.2018. године, ставом првим изреке одбијена је, као неоснована, жалба тужене и првостепена пресуда потврђена у делу става трећег изреке којим је утврђено да је тужилац у радном односу на неодређено време код тужене од 08.02.2010. године, у ставу четвртном и петом изреке. Ставом другим изреке укинута је првостепена пресуда у преосталом делу става трећег изреке и ставу шестом изреке и предмет у том делу враћен суду на поновно суђење.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију тужене.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, бр, 72/11, 55/14 и 87/18) па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу у Полицијској управи за ... са привременим седиштем у ..., почев од 2009. године, а након положеног државног испита 2011. године примљен је у радни однос на неодређено време обављајући послове полицајца у цивилу на обезбеђењу школа, пошта, банака и пијаце у ... и ..., а извештаје о раду је подносио ББ и начелнику ВВ, којима и сада подноси извештаје. Тужилац је за обављени рад примао плату до 25.06.2013. године. Тужилац не поседује решење о пријему у радни однос јер приликом заснивања истог није добио примерке, нити је примио решење о престанку радног односа. Тужилац се обраћао лицима којима је подносио извештаје о раду са захтевом да му дају решење о отказу на шта су му одговорили да немају сазнања о његовом радном статусу. Тужилац је био пријављен на обавезно пензијско и инвалидско осигурање код Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање по основу радног односа у Министарству унутрашњих послова у периоду од 08.02.2010. године до 31.05.2013. године, када му је престало својство осигураника услед престанка радног односа због одсуства са рада дуже од шест месеци, како то произилази из дописа Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање од 14.06.2016. године. Тужилац је био пријављен на обавезно здравствено осигурање код Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање до 31.12.2013. године. Висина зараде коју би тужилац примио у спорном периоду утврђена је оценом налаза и мишљења судског вештака у укупном износу од 1.704.098,72 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев, налазећи да тужилац јесте у радном односу код тужене на неодређено време, јер је такав радни однос засновао код тужене а тужена није доказала да је донела одлуку којом је тужиоцу законито основано престао радни однос, доношењем решења о отказу, па је тужена на основу члана 154. став 1. Закона о облигационим односима и члана 164. Закона о раду у вези члана 169. Закона о полицији, обавезана да му плати изостале зараде, чија висина је утврђена оценом налаза и мишљења судског вештака, уз обавезу да му плати и законску затезну камату, применом члана 277. и 324. став 1. Закона о облигационим односима и одговарајуће доприносе за обавезно социјално осигурање.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом тужене указује на погрешну примену материјалног права и битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 374. став 2. тачка 3. ЗПП, учињену пред другостепеним судом, који није ценио навод тужене, који је истицала и у току првостепеног поступка да је тужба подигнута после рока прописаног законом.

Наиме, предмет тужбеног захтева је заштита права из радног односа, па се на основаност таквог захтева примењују одредбе посебног закона – закона који регулише радне односе, што је у конкретном случају Закон о раду („Сл. гласник РС“ бр. 24/05,... и 32/13), који је био на снази у спорном периоду. Одредбом члана 195. Закона о раду прописано је да против решења којим је повређено право запосленог или кад је запослени сазнао за повреду права, запослени може да покрене спор пред надлежним судом (став 1), рок за покретање спора је 90 дана од дана достављања решења, односно сазнања за повреду права (став 2. истог члана). Рок из члана 195. Закона о раду за подношење тужбе за заштиту права из радног односа је преклузиван – материјално-правни рок, што значи да се пропуштањем овог рока губи право на подношење тужбе са таквим захтевом, па је и суд дужан да о благовремености (ове) тужбе води рачуна по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању и према исказу самог тужиоца, од заснивања радног односа, зарада му је редовно исплаћивана сваког месеца (10-ог и 25-ог у месецу до 25.06.2013. године), након чега је обуставила исплате. Из наведеног произилази да је тужилац већ 10.07.2013. године имао сазнање за повреду права, када му је први пут (након 25.06.2013. године) изостала уплата зараде. То даље значи да је тога дана почео да тече и рок из члана 195. став 2. Закона о раду, за заштиту права из радног односа пред судом, без обзира што није примио било какво решење од тужене, било о обустави зараде, било о престанку радног односа.

Дакле, тужилац је за повреду права сазнао 10.07.2013. године, па је последњи дан рока од 90 дана од дана сазнања био 08.10.2013. године, након чега наступа преклузија за заштиту повређеног права из радног односа. Чак и када би се као дан сазнања за повреду права из радног односа узео 31.12.2013. године, када је одјављен са обавезног осигурања, али и до када му је здравствена књижица била оверена, што је тужилац знао или морао знати, последњи дан рока од 90 дана био је 31.03.2014. године. Имајући ово у виду, као и да је тужилац тужбу са захтевом за утврђење да је код тужене у радном односу на

неодређено време поднео 12.11.2015. године, дакле по протеклу преклузивног рока од 90 дана од сазнања за повреду права, прописаног чланом 195. став 2. Закона о раду, то је тужба неблаговремена, па су судови који о благовремености тужбе морају да воде рачуна по службеној дужности применом члана 294. став 2. ЗПП исту морали одбацити.

Изостанак утврђења да је тужилац у радном односу код тужене и након 25.06.2013. године, односно изостанак правноснажне судске одлуке са утврђењем да му је незаконито престао радни однос, чини неоснованим захтев за исплату зарада у смислу члана 191. став 1. Закона о раду.

Како су судови погрешном применом материјалног права усвојили тужбени захтев, Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 1. ЗПП преиначио нижестепене пресуде и одбацио тужбу тужиоца за утврђење да је у радном односу на неодређено време код тужене, а одбио тужбени захтев за исплату зарада са припадајућом каматом и доприноса за обавезно социјално осигурање, односно одлучио као у ставу првом изреке.

Тужена је успела у поступку по ревизији, па јој, на основу члана 153. и 154. ЗПП, припадају и опредељени трошкови овог поступка, који су досуђени у висини од 18.000,00 динара на основу Тарифног броја 13. Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“, бр. 121/12).

На основу изнетог, применом члана 165. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић